

T-Seniority hanke ja maakohtaiset pilotit

Eurooppalainen T-Seniority hanke koskettaa ikääntyvien ihmisten jokapäiväistä elämää ja elinympäristöä. T-Seniorityssa keskeisenä työvälteenä on TV-kanava, jonka avulla tuetaan iäkkäiden itsenäistä elämää kotona. TV-kanavan välityksellä on myös tarkoitus rakentaa tiiviimpi suhde hoidon- ja hoivan antajiin (julkiset, yksityiset ja kolmannen sektorin palvelut). Nämä palvelut auttavat osaltaan jokapäiväisissä toiminnoissa, sosiaalisessa sopeutumisessa, turvallisuuden tunteen lisääntymisessä sekä aktiivisen elämän jatkumisessa mahdollisimman pitkään.

Maakohtaisista pilottihankkeista kerrotaan jokaisen yhteistyökumppanin omilla verkkosivuilla. Pilottien tavoitteena on testata teknisiä sovelluksia ja laitteistoja sekä saada palautetta tekniikan käyttäjiltä. T-Seniority hankkeen vaikutuksia tullaan arvioimaan tekniikan pitkäaikaisen, todellisen käytön perusteella. Ennen tekniikan kokeilua käyttäjillä suoritetaan alustan tekninen testaus.

Pilotointia tapahtuu seitsemässä eri maassa: Espanja (Soria ja Girona), Italia (Toscana), Kreikka (Thessaloniki ja Ateena), Iso-Britannia (Kirkleesin kunta), Suomi (Tampere), Ranska (PACA:n seutu ja Lorraine) ja Kypros. Yhteistyökumppanit ovat hyvin motivoituneita pilotteihin, sillä kaikki ovat vakuuttuneet siitä, että kehitettävä tekniikka vähentää tietotekniikkaan liittyvää eriarvoisuutta väestössä.

Suunnitelmien kuvaus

1. Suomalaisen pilotin kuvaus

Tampere on Suomen kolmanneksi suurin kaupunki. Asukasmäärä oli 209 416 vuoden 2008 lopussa. Suomessa pääasiassa kunnat vastaavat hyvinvointipalvelujen tuottamisesta. Valtio osallistuu rahoitukseen kunnille myönnettävän valtionosuuden kautta. Tampereella on tarkoitus kehittää ikääntyville monikanavaisia interaktiivisia palveluita, joista kuvayhteys on pääasiallinen kehitettävä kanava. Tavoitteena on tukea itsenäistä elämistä kotona ja edistää terveyttä ja hyvinvointia.

T-Seniorit Tampereen ja T-Seniorit MediNeuvon asiakasryhmät ovat

- erikoissairaanhoidosta kotiutuvat asiakkaat
- maahanmuuttaja-asiakkaat
- viitomakieliset asiakkaat ja huonokuuloiset asiakkaat
- päivätoiminnan yksiköt (yhteiskäyttö)
- päivätoiminnan asiakkaat
- Suomi-seuran päiväkeskuksen asiakkaat Costa Del Solilla (yhteiskäyttö)
- mahdollisesti ilman kotihoidon palveluja jääneet asiakkaat.

Tampereen kaupungin yhteistyökumppanina hankkeessa toimii Medineuvo Oy. Medineuvo Oy on yksityinen terveydenhuollon virtuaalipalveluihin erikoistunut yritys, joka tuottaa palveluja kunnille, sairaanhoitopiireille ja yksityisille yrityksille. T-Seniority hankkeessa Tampereen kaupunki vastaa pilotin kohderyhmän valinnasta ja organisoinnista ja Medineuvo Oy puolestaan etäpalvelujen sisällöllisestä tuottamisesta painopistealueena terveysneuvonta. Molemmat tahot osallistuvat teknisen alustan ja käyttöjärjestelmän kehittämiseen, tiedottamiseen sekä eettisiin ja juridisiin pohdintoihin.

Suomalaisen pilotin suunnitelma

Ikäihmisillä on tarvetta sekä kahdenkeskisille että monenvälisille videoneuvotteluille. Ohjelmasisältöjä tuotetaan useista eri Medineuvo Oy:n call centereistä. Myös Tampereen kaupungin eri yksiköt voivat tuottaa ohjelmasisältöjä sivustoille. Jokainen sisällöntuottaja vastaa ja ylläpitää omia sisältöjään.

Vuorovaikutteiset palvelut koostuvat ohjauksesta, neuvonnasta, yhteisöllisestä ja vertaistukitoiminnasta. MediNeuvo Oy tuottaa palvelusisältöjä erityisesti terveydenhuollon ohjaukseen ja neuvontaan. Neuvonta tapahtuu kahdenkeskisen videoneuvottelun tai järjestelmään kuuluvien heidän käytössään olevien sivustojen informatiivisten osioiden avulla.

Pilotissa kehitettävät e-palvelut toteutetaan vuorovaikutteisen kuvayhteyden ja äänen avulla. Teknisenä alustana toimii tietokone, kosketusnäyttö ja web-kamera. Aktiivisina toimijoina pilotissa tulevat olemaan kohderyhmän edustajat, kohderyhmiä edustavat järjestöt, Tampereen kaupungin ja Medineuvo Oy:n työntekijät sekä suomalaiset ja kansainväliset yhteistyökumppanit.

Palvelut, joita kehitetään pilotissa

Kehitettäviä palveluita ovat:

- yleiset tietopalvelut (rajoitettu interaktiivisuus)
 - o tietoa tarjolla olevista sosiaali- ja terveydenhuollon julkisista ja yksityisistä palveluista ja palveluntarjoajista
 - o tietoa kulttuuri-, virkistys- ja harrastustoiminnasta
 - o tietoa erilaisista taloudellisista tukimuodoista ja etuuksista
- henkilökohtaiset ja ryhmässä tapahtuvat interaktiiviset palvelut
 - o yhteys sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöihin (sosiaalityöntekijä, lääkäri, hoitaja, tulkki)
 - o yhteys omaisiin ja ystäviin
 - o yhteys vertaisryhmiin
 - o yhteys kaupallisiin palveluihin ja pankkipalveluihin

2. Espanjalaisen pilotin kuvaus

Yli 85 prosentilla espanjalaisesta on periaatteessa pääsy vuorovaikutteisiin palveluihin, yleisimmin digitelevisiion kautta (noin 20 prosenttia väestöstä omisti digilähettimen toukokuussa 2007). Koska lähettimessä ei välttämättä ole palautuskanavaa, on interaktiivisuus kuitenkin ollut vähäistä, ellei olematonta. Suurissa kaupungeissa interaktiivisuus toimii paremmin IPTV:n avulla. Monet kotitaloudet käyttävät laajakaista TV:tä (IPHN) tietämättä, että korkealaatuisia interaktiivisia palveluita voitaisiin tuottaa näiden laitteiden avulla.

Espanjalaisen pilotin suunnitelma

Maanpäälliset digi-TV verkot (DTT) otetaan käyttöön 12 kaupungissa Soria- provinssissa, joka on harvaan asuttua maaseutua ja jossa asuu hyvin iäkäs väestö.

Laajakaista TV (IPNH) otetaan käyttöön 3 kaupungissa Gironassa, Katalonian provinssissa, jossa korkea prosentuaalinen osuus väestöstä on iäkkäitä, jossa on hyvin sitoutunut paikallishallinto, ja jossa maaseutualueilla on ilmainen langaton verkkoyhteys (WIMAX).

Palvelut, joita kehitetään pilotissa:

Maanpäällisen digi-TV verkon (DTT) kautta tarjotaan kattavasti henkilökohtaisia julkisen terveydenhuollon e-palveluja ja yhteydenpitoa.

Laajakaista TV:n (IPNH) kautta tarjotaan kattavasti henkilökohtaisia julkisen terveydenhuollon e-palveluja, yhteydenpitoa ja etämonitorointia.

3. Italialaisen pilotin kuvaus

Toscanan seudulla asuu 3,528,225 asukkaan väestö, väestötiheys on 153 as/km² eli vähäisempi kuin maassa kesimäärin. 248 eurooppalaisen alueen joukossa, Toscana on 30. suurin (0,78 % väestöosuus koko EU:sta). Syntyvyys on matalaa, demograafinen arvo on – 0,3/ 1000. Tuloksena on nopea ikääntyminen. Silmiinpistävä piirre Toscanan taloudessa on R&D investointien korkea osuus (70 %) suhteessa yksityisiin sijoituksiin (30 %).

Italian pilotin suunnitelma:

Maanpäällisiä yhteyksiä käyttävä digi-TV (DTT) otetaan käyttöön 35 kaupungissa Toscanan alueella, sisältäen hyvin tiheästi asutetun kaupungin, maaseutua ja vuoristokuntia.

Palvelut, joita kehitetään pilotissa:

Digi-TV:n (DTT) kautta tarjotaan kattavasti henkilökohtaisia julkisen terveydenhuollon e-palveluita, joiden tavoitteena on

- parannettu tiedonsaanti perusterveydenhuollon palveluista, saatavuudesta, aukioloajoista jne.
- ajanvaraus lääkärille tai hoitajalle päiväkeskuksissa, kuljetus-, ateriapalvelut, kävelytys ym. tilaukset
- terveydentilan etäseuranta, hälytysten hallinta sekä ensiapu ja ensihoito

4. Kreikkalaisen pilotin kuvaus

T- Seniority- hankkeen kohdealueet Kreikassa ovat tiheästi asutetut kaupungit Ateena ja Thessaloniki. Piloteissa käytetään lähinnä laajakaistatelevision kanavia (IPHN) ja infrastruktuuria. Tarkoituksena on tuottaa uusia palveluja laajakaistatelevisiokanavan kautta. Painopiste on käyttäjien tarpeisissa ja mieltymyksissä. Yhteistyö Theotokos Foundationin ja Thessalonikin prefektuurin kanssa tulee takaamaan tämän tavoitteen toteutumisen. Hanketta johtaa Altec.

Kreikkalaisen pilotin suunnitelma:

Laajakaistatelevision (IPHN) käyttöönotto: Noin 1,3 miljoonaa ihmistä asuu Thessalonikin prefektuurissa. Noin 10 % väestöstä ei pääse tietokoneen kautta Internetiin. Vanhemmat ihmiset ja tiedosta syrjäytyneet ihmiset tulevat hyötymään T-Seniority -palveluista TV- kanavien kautta. Ateenassa tullaan tarjoamaan vammaisille tarkoitettuja palveluja suoraan kotiin.

Palvelut, joita kehitetään pilotissa:

Maanpäällisen digi-TV verkon (DTT) kautta tarjotaan kattavasti henkilökohtaisia julkisen terveydenhuollon e-palveluja, yhteydenpitoa, tukea ja etämonitorointia.

5. Englantilaisen pilotin kuvaus

Kirkleesin kunta sijaitsee lounaaseen Leedsistä. Kunnassa on kaupunkimaisia keskuksia (Huddersfield, Dewsbury) maaseudun keskellä. Asukasluku on noin 400 000. Kirkleesin kunnalla on suuria käytännöllisiä ja taloudellisia haasteita tuottaa laadukkaita terveydenhuollon palveluja paikallisten terveydenhuollon toimijoiden kanssa. Kun terveydenhuollon palveluja tuotetaan suoraan kotiin, voidaan ikääntyneitä auttaa asumaan pidempään kotona. T-Seniority tarjoamia innovatiivisia ja kustannustehokkaita ratkaisuja on välttämätöntä ottaa käyttöön tilanteen korjaamiseksi.

Englantilaisen pilotin suunnitelma

DigiTV ylläpitää interaktiivista palvelua Sky:n, NTL:n (palvelu, jonka nimike on VirginTV, mutta jossa käytetään NTL:n interaktiivista käyttöliittymää) ja Telewestin kautta. Kirkleesissä tavoitteena on, että IPTV:n käytöstä saadaan kokemusta 70000 asukkaalta ja 100 kotitaloutta on aktiivisena mukana pilotissa.

Palvelut, joita kehitetään pilotissa

Testattavia palveluja ovat informatiiviset, yleiseen tiedon saantiin liittyvät palvelut (rajallinen interaktiivisuus) ja interaktiiviset henkilökohtaiset palvelut. Tavoitteena on edistää sosiaalista kanssakäymistä ja antaa tukea vähäosaisille henkilöille. Interaktiivisuuden lisääntyessä myös itsenäisen ja riippumattoman elämän edellytykset lisääntyvät, sillä

1. on tekninen valmius käyttää erilaisia tietojärjestelmiä
2. on mahdollisuus saada yhteys hoito- ja hoivapalveluyrittäjiin
3. voidaan tietoturvallisesti luoda henkilökohtainen arkisto (ID tunnukset ja PIN-koodit)
4. voidaan varata lääkäri- ja hoitaja-aikoja ja tilata kuljetus-, ateria-, liikunta- jne. palveluja
5. voidaan saada tietoa perusterveydenhuollosta, hoidon saatavuudesta ja palvelurakenteista, aukioloajoista jne.
6. voidaan seurata etänä henkilön terveydentilaa, vastaanottaa hälytyksiä ja hoitaa apua paikalle.

6. Ranskalaisen pilotin kuvaus

Ranskassa ikääntyville suunnatut palvelut ovat Euroopan jäsenyöneimpiä. Tähän on vaikuttanut hallituksen ja vanhusten etujärjestöjen (esim. FNAQPA = Fédération Nationale Avenir et Qualité de vie des personnes âgées, gerontologinen järjestö) vankka tuki. TV-kanavat tarjoavat ikääntyville uusia tapoja laadukkaampaan elämään. Lähitulevaisuudessa maanpäällisiä yhteyksiä käyttävä digi-TV (DTT) aikoo vaikuttavalla tavalla tavoittaa vanhusväestöä ja tarjoaa mahdollisuuden keksiä uusia tapoja parantaa vanhusten elämää. FNAQPA, johtavana alan järjestönä, kokeilee T-Seniority -hankkeessa hoivapalvelujen tarjoamista digi-TV:n kautta.

Ranskalaisen pilotin suunnitelma

Maanpäällisiä yhteyksiä käyttävä digi-TV (DTT): Ranskan seudut Provence-Alpe-Cote d'Azur ja Lorraine ovat tulleet valituiksi hankkeeseen. FNAQPA:lla on tällä alueella 55 jäsenorganisaatiota, jotka edustavat 15 000 ikääntyvää. Nämä henkilöt ovat sosiaalisesti hyvin heterogeeninen ryhmä, mikä on hyvä asia T-Seniority mallin testauksessa.

Palvelut, joita kehitetään pilotissa

Testattavia palveluja ovat informatiiviset, yleiseen tiedon saantiin liittyvät palvelut (rajallinen interaktiivisuus) ja interaktiiviset henkilökohtaiset palvelut. Tavoitteena on edistää sosiaalista kanssakäymistä ja antaa tukea vähäosaisille henkilöille. Interaktiivisuuden lisääntyessä myös itsenäisen ja riippumattoman elämän edellytykset lisääntyvät, sillä tekniikan kautta voidaan

- 1) saada tietoa perusterveydenhuollosta, hoidon saatavuudesta ja palvelurakenteista, aukioloajoista jne.
- 2) varata lääkäri- ja hoitaja-aikoja ja tilata kuljetus-, ateria-, liikunta- jne. palveluja
- 3) vastaanottaa ja reagoida etämonitoroinnin hälytyksiin

7. Kyproksen pilotin kuvaus

Kyproksella päättäjät ja suuri yleisö aikovat yhdessä kehittää ainutkertaista toimintamallia ikääntyvälle väestölle. Vaikka perheyhteisöt ovat edelleen tiiviitä ja perheissä huolehditaan ikääntyvistä vanhemmista, tulee vanhusten hoidon malli uusien sukupolvien myötä muuttumaan. Kyproksella kuntia ja paikallistasoa koskevia ikäohjelmia on käynnistetty.

Kyproksella asuinpaikan vaihtaminen on vähäistä ja ihmiset elävät elämänsä yleensä syntymäyhteisössä. Kyproksella on alettu rakentaa palveluasuntoja ikääntyville omaan lähiyhteisöön. Kun nuorempi väestö ymmärsi, että he tulevat aikanaan asumaan näissä samoissa asunnoissa, he ovat pitäneet huolta asuntojen kunnosta ja palvelujen toimivuudesta. Jokainen yhteisössä yrittää myötävaikuttaa näiden asuntojen rakentamiseen ja vanhusten luona vierailaan säännöllisesti, jotta vanhukset eivät tunne olevansa eristyksissä. Koska vanhukset ovat asuneet samassa yhteisössä koko ikänsä, he eivät tunne palvelutalossa suessaan, että heidät olisi siirretty pois juuriltaan. Kyproksen väestörakenne muuttuu: heinäkuussa 2007 yli 65-vuotiaita oli 11.8 % väestöstä (miehiä 40.458 ja naisia 52.238). Heinäkuussa 2007 Kyproksen väkiluku oli 788.457 asukasta.

Kyproksen pilotin suunnitelma

IPTV: tavoitteena on, että Kyproksella on yli 50 000 IPTV- käyttäjää vuonna 2010 (ennakoitu väkiluku 800.000 asukasta). Interaktiiviset palvelut TV:n kautta ovat vielä kehittymättömiä ja siksi T- Seniority ja sen tarjoamat e-hoivapalvelut tarjoavat hyvän mahdollisuuden kehittää palveluja erityisesti ikäihmisille.

Palvelut, joita kehitetään piloteissa

IPTV:n kautta tullaan tarjoamaan kattavasti henkilökohtaisia julkisen terveydenhuollon e-palveluja, yhteydenpitoa, tukea ja etämonitorointia.

Käytetyt lyhenteet:

IPHN	Internet Protocol Home Networking TV Laajakaista TV
IPTV	Internet Protocol TV Internet-protokollan käyttöön perustuva teknologia niin televisio-ohjelman jakelussa kuin paluukanavassakin. Tämä tekniikka antaa mahdollisuuden mm. videoneuvotteluihin ja vuorovaikutteisten tv-ohjelmien jakeluun. http://fi.wikipedia.org/wiki/IPTV
DTT	Digital Terrestrial Television Maanpäällistä radioverkkoa pitkin jaettava digitaalinen televisio.
WIMAX	Worldwide Interoperability for Microwawe Access Langaton verkkoyhteys